

2021-imi Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinnerat ammarlugu oqalugiaat

Naalackersuisut siulittaasuata, Múte Bourup Egede

Ataqqinartuq Inatsisartut Siulittaasuata, Ataqqinartut Inatsisartunut ilaasortat, minnerunngitsumillu nunatsinni innuttaaqatikka.

Aallarniutigalugu Inatsisartut Siulittaasuata tikilluaqqusilluni oqaassiinut qujanaq.

Takorlooruk aanaap aataallu ukiorpassuarni nunatsinni suleqataareersimallutik ernutannguartik tasiorlugu, qiimallutik aneersuartut.

Inuunerminni aqquusaagaqarsimaqalutik, asanninnermik piffissamillu pigisaminnik tamanik, ernuttaminnut inuunermi aallarertuttortumut tunniussaqaqtut.

Kinguaariit tulliinut naleqartitaminnik, siuliminnit kingornussaminnik ingerlatitseqqiisut.

Inuuneq sulilluareersimallutik eqqissillutik atoraat. Ilaqutaasalu tulaavigilluaraat.

Asannineq. Misillitagaq. Sulilluarsimaneq. Nunamut annertuumik tunniussaqaqarsimaneq, inuunermi imartuumi aqquusaareersimallugu. Sulilu ingerlateqqikkumallugu.

Tassa inuiattut qujaniarfissagut. Ullumi. Pereersut siunissarlu aamma ilanngullugit.

Nunatsinnimi pisuussutit pingaarnersaraat: Meerartavut. Utoqqartavut. Nunatsinni innuttaasut tamarluinnaasa.

Taakku atugarissaarpata, nunarput ingerlalluarnissaminut tunngavigissaarnerulissaaq.

Siunissamut, periarfissanik ulikkaartumut, ikaarsaalernitsinni tamanna avaqqussinnaanngilarput.

Siunissamut naligiiffiunerusumut, naapertuilluarnerusumut mingutsitsiffiunnginnerusumullu. Piffissamut nutaamut, nunatta siunissaanut ingerlaarnissatsinni – inui puigussanngilavut, qitiutissavagut.

Ukioq kingulleq tamatta nalunngisatsitut nualluussuarmik Nunarsuaq tamakkerlugu siaruaattumik eqqugaavugut.

Nualluussuup COVID-19-ip inuuneq nalunngisaraluarput allanngortilluinnarpaa. Inuiaqatigiittut ingerlaasitsinnut allannguigaluartoq ataatsimoorluta iliuuseqaqatigiinnitta takutippaa nualluussuup kingunerluutissaralui annertuut pinngitsoorneqarsinnaasimasut.

Tassani ataatsimoorneq qitiulluinnarsimavoq, maannamullu suli qitiulluinnarluni.

Innuttaasut akisussaaffimmik annertuumik tiguseqataasimapput, mianersornikkut minnerunngitsumillu annertusiartuinnartumik akiuussusertinnissamut akuersaarnermikkut.

Aallaqqaataaniilli partiit siuttui nuaalluussuarmut akiuniarluni iliuuserineqartunut pisariaqarluinnartunullu tunuliaqutaajuarsimapput, sulilu tunuliaqutaallutik. Taamatut naapeqatigiissinnaaneq ataatsimoorlunilu siunnerfeqaqatigiinnerup qanoq nukittutiginera ersarilluinnarpoq. Pisariaqarpormi.

Naalakkersuisuniit siunniupparput ataatsimoorneq, naaperiaasinnaaneq aammalu aaqqiissutissanik ujartueqatigiinneq sulinitsinni qitiussasoq.

Naalakkersuisooqatigiinnermut isumaqatigiissutitta qiterivaa, innuttaasut nunatta siunissaanut peqataalluarsinnaanissaat. Tassanilu qitiulluinnarpoq uagut qinikkatut ataatsimoorluta siunnerfeqaqatigiittarnitsigut, innuttaasut peqatigalugit naligiinnerusumik toqqqissisimanartumillu ineriartortitsisinnaanissarput.

Nunatsinni sulisimalluni utoqqalinerup nuannersuunissaa kissaatigaara, qularinngilaralu aamma tamassi taama isumaqartusi. Aanaami aataalu sulilluareersimasut, inuiaqatigiittut qujanarfissaraavut.

Ivertinneqarnitsinnit aningaasanut inatsisissamut siunnersuut suliarisimavarput, aningaasamut inatsisissami Naalakkersuisut utoqqaat pillugit suliniutissatut ukiup tullissaanut aningaasat 15 mio. koruunit ukiullu missingersuusiorfusut tulliinut, aningaasat 30 mio. koruunit immikkoortitassatut siunnersuutigaarput. Neriulluaatigalugu aamma kissaatigalugu Inatsisartuni partiit siammasissumik utoqqartavut pillugit isumaqatigiissuteqarsinnaassasut. Aningaasammi qulaani pineqartut aanaap aataallu kaasarfimmioqarnerulerlutik atugarissaarnerulersinnaanerannut periarfissiipput.

Utoqqartatta atugarisaasa pitsanngorsarnissaat ataatsimoorluta peqatigiillutalu suliarissagipput qularutiginnilara. Naalakkersuisuniillu siammasissumik paaseqatigiiffiusumillu oqaloqatigiinnissatsinnut qilanaarpugut.

Naalakkersuisuni tassungaannaq unikkusunngilagut. Nalaakersuisuniit pingaartipparput utoqqartatta atugaat ukiuni aggersuni politikikkut ukatarineqassasut.

Utoqqaat atugaat pitsaanerulersikkumallugit akissaataasa qaffannissaanik siunertaqarneq uniffigiinnarnagu, periusissiorneq aallarertorpoq.

Utoqqaallu illersuisuata namminiussuseqarnerulluni sulinissaanut aningaasaleeqqinnissamut aamma siunnersuuteqarluta.

Suliassavut pisariaqartut nunatsinni naligiinnerusumik inuunissamut, naapertuilluarnerusumillu atugaqarnissamut, oqartussaaqataanerup innuttaasunit malugineqarnerunissaanut, inuussutissarsiutitigut ineriartornissamut siuariartornissamutaaq tunngassuteqarput.

Naalakkersuisut aaqqiissusseqqinnerit inuit atugaanut nukittorsaataasussat qiningaaffimmi matumani aallartissavaat.

Pingaartipparput innuttaasut, innuttaasut sinniisaat Inatsisartuni minnerunngitsumillu kommuunit peqatigalugit suleqatigiinnissatsinni paaseqatigiiffiusumik amerlanerpaallu ataatsimoorfigisinnaasaannik aallaavilimmik suliassat allannguinerillu annertuut aallartinneqartarnissaat.

Naalakkersuisuni tamanna Inatsisartut Inatsisissaattut siunnersuummi aallarnisalaalerpagut ukiunilu tulliuuttuni tamanna annertunerusumik sammineqartalissalluni.

Suleqatigiinnitsinni qitiulluinnassaaq meeqqat inuusuttullu ilinniarnissaat. Ilinniarneq nunatta siunissami ineriartornissaanut qitiulluinnarpoq tassanilu ammasumik eqqartorlugulu suleqatigiissutigisariaqarparput qanoq ililluta amerlanerusut ilinnialernissaanut aqutissiuussisinnaanerluta.

Tassani Inatsisartut, kommuunit susassaqtullu allat suleqatigeqqissaarnissaanut Naalakkersuisuniit qilanaarpugut. Aamma takorloorparput oqaloqatigiissutissatsialaasoq, ilinniartitaanerup nunatsinni inuussutissarsiornikkut tunngavigisavut inerisarumasavullu aallaavigalugit ineriartorteqqinnissaat. Tamatta siuariartuutissatsinnik.

Aningaasanut inatsimmi tassaavoq nunatta ulluinnarni siunissamilu ingerlanneqarneranut siunnerfillisooq tassaavortaaq meeqqatta, angajoqqaatitita, aanaakkut aataakkullu inuunerannut sunniutilik.

Meeqqat - Kommuunik suleqateqarneq

Meeqqat atugaannut tunngasut tikitsinnagit pissusissamisoorpoq ilisimatitsissutigissallugu Inatsisartut Siulittaasoqarfiannut Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisussamik akuersinissaq ataatsimiinissatta tulliani oqaluuserisassanngortinnissaa ullumikkut qinnutigigakku.

Meerartagut nunatsinni aanaakkunnit aataakkunnillu pakkutaarneqarlutik nukinnik ilisimasanillu tuniorarneqarsinnaajuartariaqarput.

Peroriartorneq toqqissisimasooq inuiaqatigiinnik peqqissunik pilersitsisuuvoq. Taamaattumik meerartatta toqqissisimasumik peroriartorsinnaanissaat, inuiaqatigiittut ataatsimoorullugu suliarisariaqarparput.

Pisortaniit annertuumik akisussaaffeqarluta ilisimalluinnarparput taamaattumillu meerartatta illersorneqarsinnaanerata suleqatigiinnikkut ineriartortittuaannarnissaa Naalakkersuisuniit siunertaraarput. Akisussaaffillu aamma tamatsinniinnera puigussanngilarput.

Nunatsinni innuttaasut inatsisitigut illersugaaneri nukittorsartuarnissaat Naalakkersuisut pingaartippaat, nalunngilaralu Inatsisartunit tamanna aamma pingaartinneqaaqisoq.

Iliuseqarnikkut timitaliisarnissarput sulinermi pingaartipparput, inuiaqatigiinni killissamik qaangiisarneq akiorniarlugu sulisariaqarparput. Kinguaassiutitigummi kanngutsaattuliortarnernut unitsitsisinnaasut taassaapput uagut, maannakkorpiaq inooqataasut.

Killissamik qaangiisarneq nalinginnaasunngorsarneqanngisaannassaaq, ersarittumik akiorniaaraanni oqaatsit iliuutsillu ataqatigiittariaqarput.

Ilaatigut suliniutit nukittorsarneqarnissaanut atatillugu ukiaq manna saqqummiussinissatsinni inuppasuit meerarpassuillu, inuup kialuunniit kissaatiginngisaannagaani killissamik qaangiiffigitillutik kinguaassiutitigut kanngutsaattuliorfigitissimasut eqqarsaatigalugit, pineqaatissisinnaanermi sukaterisoqarnissaanut siunnersuummik saqqummiussissaagut. Taamatut saqqummiussineq ukiuni arlaqalersuni Inatsisartuniit kissaataasimanera malillugu aalajangiiffiqineqarsinnaanngorluni saqqummiunneqassaaq.

Inoqarpoq killissamik qaangiiffigitissimanertik suli oqaasinngortissimangikkaat, ilaasalu avammut oqaatigineratigut sapiissuseqalersitsillutik kinguaassiutitigut atornerluisarneqrup, inuiaqatigiittut ajornartorsiutaanerata inuiaqatigiinni aqqitassatut ukkatarineqarnissaa pillugu sorsuuteqarput.

Naalakkersuisuniit inuit sianerlutik oqaloqateqarsinnaanerit annertusarparput taamaaliornikkut inuit ikiorneqarnissaminnut taparserneqarnissaminnullu periarfissaat annertusarlugit. Iliuserineqartariaqartut tassunga uniinnassanngillat. Ataatsimoorussamillu iliuuseqarnissarput tamatta pisussaaffigaarput.

Nunaqqatinnut killissamik qaangiiffigitissimasunut oqarusuppunga; kisimiinngilatit, inoqateqarputit asaneqarputillu, aamma inuttut minguisseqarputit, maannakkorpiaq artornartorsioruit – ikiortissarsiorit.

Inuiattut unammilligassarput alla aamma tassaavoq imminut toquttarneq. Inuusuttunnguit inoqativullumi taamak annaasimallugit tusaraangatsigit, tamatta aliatsanngitsoorneq ajorpugut. Eqqugaasarlutalu. Unammilligassatta ilaai eqqaavakka pisariaqarmat. Nunatta pisuussutai pingaernerit tassaammata inui. Unammilligassattalu qaangernissaannut, sorlai tikillugit sulisariaqaratta. Ajornaatsuinnaanngilaq ataatsimooruttali qaangiiniaruarnissamut nukissaqalissaagut. Ikiogatigiitta innuttaasut pisariaqartippaat tamanna.

Ukiaq manna qaammatip uuma qiteqqunnerani Naalakkersuisut borgmesterillu naapippugut. Borgmesterit Naalakkersuisullu politikkikkut allorassaaqatigiinnissaat ataatsimiinnermi siunertaalluni.

Innuttaasut kommunini sinniisaasa naapissimanerit qujarusuppunga, kommunenillu iluani atorfeqartunut tamanut oqarusuppunga: sulinersi nunatsinnut pingaaruteqaaq, ilissi innuttaasut qanimut sullippasi, pisariaqartinneqarputi, kivitseqataanersi nukissamik tunisisuuvoq sulinissinnilu tamanna eqqaamajuarsiuttoq.

Naalakkersuinikkut nuna tamakkerlugu siunnerfeqarnerni tamani, kommuunit peqatiginissaat taakkualu ilisimasaminnik ingerlatitseqqittarnissaat pisariaqarpoq.

Kommuunit tallimaasut ataatsimoorussaminnik, inunnik isumaginninnermut sulineq aammalu meeqqat angerlarsimaffiup avaataanut inissineqartarnerat pillugu Naalakkersuisunut saaffiginnissuteqarput.

Saaffiginnissutaat pimoorussamik tiguarput, iliuuserisinnaasarpullu alloriaataaqataasinnaasoq tassaavoq, isumaginninnermut suliaqarfiup iluani annertunerujussuarmik suleqatigiinnissaq.

Piviusunngortitsiniarnitsinni isumaginninnermut suliat siuarsarnissaat siunertarlugu, kommuuninut qaninnerusumik suleqateqarusunnerput borgmesterinut apuussimallugu.

Taamaaliorpugut Naalakkersuisut kommuninik suleqateqarnerput nukittuujutikkumagatsigu, pingaaruteqarluinnartutummi isigaagut innuttaasunik qanimut sullissisut.

Allatut oqaatigalugu Naalakkersuisut kommuunillu imminnut pisariaqartippat. Illuinaanik siuariartortoqarsinnaangilaq, tapertariilluta iliuuseqarnikkut innuttaasut kiffartuussagut iluaqutsersinnaavagut.

Aningaasanut Inatsit suliarisarput siulleq, inuit pisinnaatitaaffiinnik ilisimaqarfiit suliaqarfiillu aningaasaliiffiqeqarnerussasut siunnerfigaarput.

Pingaaruteqarmat pisinnaatitaaffiit inuiaqatigiinni eqqummaariffiqeqarnerisigut, naalakkersuinikkut suliaasut pitsaassuseqartumik aqqiissutissaqarluartunillu tunngaveqarnissaat.

Naalakkersuisunit pisinnaatitaaffiit pillugit ilisimasat paasisimasallu nalituutut inuiaqatigiinnilu namminiileriartortuni pisariaqarluinnartut isigaagut.

Pisinnaatitaaffiimmi eqqartorneqarnerisigut iliuseqarfigineqarnerisigullu aamma inuttut inuiattullu pisussaaffeqarnerput ersersinneqartarmata.

Angallanneq takornariaqarnerlu

Qineqqusaarnermi partiit tamattaalluta neriorsoqatigiippugut qinigaaffiup siuliani aporaassimanerujussuarput illikartillugu, nunatta maanna pisariaqartitaa, tassa naalackersuinikkut akisussaaqatigiittumik suleriuseqarnermik ingerlatsissalluta.

Tamanna pisussaaffiliivoq. Naalackersuisullu Siulittaasuattut partiit nersorusuppakka ulloq manna tikillugu oqaloqatigiissinnaassuseqaratta naaperiaasinnaassuseqarlutalu, naak isumaqatigiinngissuteqartaralualuta. Upperaarami oqaloqatigiinnikkut alloriaqatigiissinnaasugut, kiffartuutagummi tassaapput inuiaat kalaallit.

Taakkulu kiffartuulluarumallugit nunatsinni mittarfiliorerit, Inatsisartut 2018-imi aaliangigaat pillugit, Naalackersuisut ammasumik ingerlatsinissaq toqqarsimavaat.

Inatsisartut tunngavissagissaarnissaat oqallinnermi ingerlariaqqinnermilu periarfissaalluartikkumallugu. Aningaasarsiornikkulli unammilligassat aamma suliani taakkunaneersut nalunatigit, siunissamut sulinissarput tunngavissagissaartikkumallugu.

Taamaammallu pivusorsiortumik akisussaassuseqartumillu, mittarfiit pillugit aaliangerneqarsimasut naammassartortinneqarnissaat suliassaraarput.

2018-imi mittarfiit sanaartornissaanut sinaakkutissat, Inatsisartut akueraat maannalu paasinarsivoq naatsorsuutigineqarsimasut missingersuutaasullu ullumikkut allaasut. Tamanna pillugu inuiaqatigiittut - inuit ulluinnarni atugaannut ajorseriartitsiffiuallaanngitsumik aaqqiinissaq Naalackersuisunit kissaatigaarput.

Mittarfiit angallannikkut takornariaqarnikkullu atorneqarnissaasa saniatigit, nunatta iluani angallannikkut siuarsaanissarput pisariaqarpoq.

Angallannikkut attaveqaatitigullu pissutsit, annertuumik inoqarfinnut sunniuteqartarput, minnerunngitsumillu inuussutissarsiutitigit siuariartornissamut aalajangisuusarlutik.

Takornariaqarneq nunatsinni inerisaqqilluassagutsigu, pingaartumillu Covid-19-ip inooqatigiartuinnarnera ullullu nalinginnaasut uteqqikkiartortillugit. Taava takornariaqarnermi mittarfissuit sanaartorneqartut kisiisa isumalluutigisinnaanngilavut.

Tunngavisseeqataalluassapput taamaattorli tikittussanut nunallu tamarmiusup aningaasarsiornikkut iluaquteqarnissaanik qulakkeerinnissagutta. Avaqqussinnaanngilarput nunap immikkoortuisa periarfissaanik inerisaanissarput. Takornariaqarneq aningaasarsiornermut pitsaanerpaamik tunngavisseeqataaqullugu.

Sumiiffinni siuariartortitsisinnaavugut

Ullaakkut makilluni sulineq, pisinnaasatigullu imminut inuiaqatigiinnullu tunniussaqaarneq nukiuvoq angisooq.

Nukiit innuttaasut pigisaat tassaapput sumiiffigisami pikialaartitsisuusut. Sumi tamani, inuiaqatigiit akornanni suleqataasutut misigisimaneq tassaavoq meeqqatta isigisassaat, meeqqatta nuannaartorisassaat. Maligassiuissussaavugummi kinguaatsinnut.

Qitiusumit kommuunini qanoq ineriartortoqarnissaanik aalajangersaanerit, qanoq iluaqutaatigineri nalilersortariaqarpagut. Qitiusumimmi aalajangersaanerit kingunerisarpaat, innuttaasut inerariartornermut peqataasutut misigisimajunnaarnerat, taamaaneratalu pitsaanngequtai naalackersuinikkut sapiissusilimmik alloriarfigisinnaasariaqarpagut.

Naalackersuisut nunatsinni sanaartornikkut inuussutissarsiutitigullu qitiusumit aningaasaliisarnerit siunissami kommuuninut akisussaaffigitikkiartuaartinneqarnissaannik siunertaraarput. Assavullu isaappavut, suleqatigiissutissaqqissutummi isigigatsigu.

Inuussutissarsiutit aningaasaqarnerlu tapertariipput, nunattalu nutaajusumik aningaasarsiornikkut isaatitsilernissaa pisariaqarpoq.

Inuussutissarsiutit pillugit oqallittarnerni, nunatsinnut aningaasanik isaatitsiartortussat avataaneersut eqqartorneqakkajupput, aamma pisariaqarpoq imminerminilu isuma tamanna akornutissartaqanngilaq tikilluaqqusassaallunilu.

Soqutiginaruali uaniipppoq, uagut innuttaaqataasut piginnaasagut inuiattullu nammineq ineriartortissinnaasagut nunatsinnullu isaatitsissutaalersinnaasut sammissallugit.

Innuttaasut namminneq ineriartortitsinermikkut ineriartornermut piginneqataanissaat pisariaqarpoq, nammineq iliuuseqarnikkut ineriartortitsinikkullu inuiaqatigiinni piginnaasaq ilisimasarlu piulersarpoq, tamannalu iluatsissinnaagipput upperaara.

Aningaasarsiorfissanik pilersitsiniarnermi isumalluutitta pitsaanersaraat nunap inui, inuit ineriartornermut peqataatinneqarnermikkut kivitsissaqqaarput.

Tamattami illoqarfigisatsinni nunaqarfigisatsinnilu suna ineriartortitassaasoq ilisimavarput.

Ukiup tullianinngaanniit nuna tamakkerlugu, nunap immikkoortuini inuussutissarsiutitigut siuariartornissaq siunertaralugu, ataatsimoorussamik Nunaqarfinni Aqutsisut, kommunalbestyrelset, Inatsisartut sumiiffinnilu inuussutissarsiornikkut susassaartut peqatigalugit siunnerfinnik suliaqarnissaq aallartisassavarput.

Soorluttaaq inoqarfiit inukinnerusut ataatsimeersuarnissaaannik aqqissuussinissarput, aningaasanut inatsisissami siunnersuutigigipput.

Nunatsinni nunaqarfippassuaqarlunilu illoqarfeqarpoq, nunatta sinneranut siuariartortitsisunik, aammalu nunaqarfeqarpoq illoqarfeqarlunilu periarfissaqarfiusunik atorluarneqanngitsunik. Imminut pilersornerulernissatsinnut aamma iluaqutaasinnaasunik.

Nunaqarfiit illoqarfiillu, nunatta siuariartorneranut iluaqutigisavut ineriartoqqinnissamut oqalliseqataanissaat iliuuseqataaanissaallu naalackersuisuniit kissaatigaarput, siuariartornissamullu suleqatigiinnissarput qilanaaralugu.

Nunatsinni ataqatigiissaakkamik oqimaaqatigiissumillu siuariartornissarput Naalackersuisunit suliarissallugu pingaartipparput, maani inersuarmi paaseqatigiissutaasumik inuussutissarsiutinut siuarsaneq pillugu siunnerfeqarnikkut, nunatta nalorninaatsumik patajaatsumillu inissinnissaa angusinnaavarput.

Siunnerfiit isumaqatigiiffisavut salliutsigit, sammisallu isumaqatigiinngissutigisagut taamaanneri akuerlugit qitiutippallaarnagillu - nunarput pillugu siunnerfinnik isumaqatigiissutigisatsinnik, inuiaat pillugit suleqatigiitta. Naaperiaasinnaassuseqarnikkut aatsaat siuariartortitsisinnaavugut.

Nunarsuarmi nunani minguinneraassaagut

Imerkik minguitsumik imersinnaalluta, nunarujussuaq avatangiisimigullu assissaqanngitsumik kusanaqisoq inuuffigaarput.

Nunaqqateqarluta ulluinnarni saneqqullutik ilassiortunik, meerartaqarluta alapernaatsunik, immitsinnullu taperserseqatigiissinnaalluta, nunatsinni asasatsinni najugaqarpugut.

Nunatta imminermini minguissuseqarnera kultooritsinnillu kingornutatsinik minguitsumik atorluaanermillu siulitta perorsagaanerat kingulitsinnut ingerlateqqitassatut nalitunerpaat ilaattut isigisarpara.

Minguitsumik nunatsinni atueriaaseqarnikkut nunarsuarmi nunat minguinneraattut inissinnissamut anguniagassinniarta, minguinnerusumik atueriaaseqarnek nunarsuatsinni naalakkersuisunikkut pingaartinneqarpoq, uagut nunarsuatsinni akisussaaqataanerput takutitsigu.

Periarfissanik ulikkaarpugut. Mingutsitsinngitsumik ineriartorneq nunarsuarmi siuttuuffiginiartigu. Aningaasarsiornikkut atugarissaarnikkullu iluaqutissatsinnutaaq.

Sumiiffitsinni meerartavut nunamik atueriaatsimik atorluaanermillu ilinniartitsigit, nunaqqatigiulluta tamaangaanaq eqqaaqinata, eqqakkallu nunamiiginnartut isigiinnarnagit katerseqatigiitta. Aammattaarlu nunatsinni plastikkimik atuinitta eqqummaariffigineratigut annikillisaasa.

Nunaqqatitut iliuitsit annikikkaluartut, amerlasuut iliuserilerpatikkit nukerujussuaq pilersissavarput. Taama isumaqarpunga, nunatsinni inuussutissarsiutitta pingaarnersaat aalisarneq, avatangiisitsinneermat.

Inuussutissarsiullu uagut inuiattut pikkoriffigisarput tulluusimaarutigisarpullu atatittuassagutsigu sutigut tamatigut atueriaaserput eqqumaffiguarparparput. Nunatta imartaani uuliasorsinnaanissamut neqeroortitsisarnarit Naalakkersuisuniit taamaatitsinissaq aalajangiunneqarpoq. Aperisoqarsinnaavoq uuliasiornerup taartissai suuppat? Uuliasinnginnikkut aalisagaatitta navianartorsorsinnaanerat ingalassimatissavagut, nerisaqatigiillu illersorlugit. Naalakkersuinikkut minguinnerusumik atueriaaseqarnissami siunnerfeqarpugut. Minguinnerusumik atuilluni siuariartortsinissaq nunatta iluanaaruteqarfigilluarnissaanik sulinissaq Naalakkersuisuniit siunnerfigaarput.

Naalakkersuisut matumani ataatsimiinnermi erngup nukinganik innaallagissiorfeqarnerit annertunerulersinniarlugit siunnersuuteqarpugut. Qasigiannuani Aasiannilu erngup nukinganik innaallagissiorfeqalernikkut sumiiffimmi inuussutissarsiutitigut minguinnerusumik atuilluni siuariartortitsinissaq taamaassillu periarfissinneqassaaq.

Siunnersuummi aamma Utoqqarmiut Kangerluarsuanni erngup nukinganik nukissiorfiup annertusarnissaa siunnersuutigaarput. Taamaaliornikkut ataavaartumik minguitsinngitsumillu nukissiuqteqaannarsinnaaneq qulakkeerneqassaaq minnerunngitsumillu nukissiuqteq atorlugit inerisaanissamik periarfissanik ammaassisoqassalluni.

Erngup nukinganik nukissuteqarnek naalackersuisinikkut siammasissumik tapersorsorneqarpoq, anguniakkagullu qaffaamillugit minguinnersumik atueriaaseqarnerup annertusarnissaannut inuiaqatikka peqatiseraassi.

Uuliasiornermut taarsiullugu erngup nukingata nukissuteqarnikkut inerisaanermut Naalackersuisuniit siunniupparput.

Ukiuni kingullerni Nunarsuami ineriartornerup takutippaa, nukissiutit minnguitsut atorlugit uuliap taarserneqarsinnaanernut periarfissat annertusigaluttuinnartut. Nunammi aamma pissaanilissuit ilanngullutik nukissiutinik ataavartunik ujartuipput.

Taamaattumik minguinnersunissamik nukissiuutilu ataavarnerusunik atuinissamut pilersaarusiorpugut. Nunatsinni nukissiutinit mingutsitsinngitsumik tunisassiulernissaq, Power to X-imik taaneqartartoq naalackersuinikkut ukkatarissavarput.

Nunatsinni pinngortitap nukii atorlugit nunatta aningaasatigut isaatitaqarlernissaa siunertaralugu naalackersuisut maanna suliaqarput, ukiorulu Naalackersuisut COP26-imut peqataanissaat pilersaarutigaarput, taamaasilluni nunatta soqutigisai suliaasaalu inuiappassuit nunarpassuillu nittarsaanneqarsinnaassammata.

Naalackersuisut siunertaraat Inatsisartut qanimut suleqatigalugit, nunatsinni pinngortitap nukii mingutsitsinngittut atorlugit aningaasarsionnitta ineriartornissaa tunngavississallugu.

Tassa asu, periarfissat atorluarlugit nunarsuarmi siuttuuffigilernissaat sulissutiginiartigu. Nunarsuarmioqatitta ugartugaat. Nukik minguitsoq maani pigaarput naassaangiusattumik.

Aalisarneq pikkoriffigaarput

Nunatsinni aalisarneq pikkoriffigaarput.

Nunatta pisuussutaanik tamatta pigisatsinnik, nunatta iluanaaruteqartarnera inuiattut aaqqissuussaansinnut tunngaviuvoq.

Aaqqissuussaannitta sannaa, tassalu inuit peqqinnissaqarfimmit kiffartuunneqarnissaannut, inuit ikorfartorneqarnissaannik periarfissaqartitsinerput, akileraartarnerput, ilinniartitaanerput kaaviiartitaqarnitsinnik tunngaveqarpoq.

Taamaammallu nunatsinni aningaasarsiorfiit pikkoriffisagut siuariartortinnissaanut anguniagaqartariaqarpugut. Aalisarneq pikkoriffipput sulii iluanaaruteqarfigilluassagutsigu nunatsinni aningaasatigut aalisarnikkut isaatitsinerunissaq peqatigiilluta ukkattarisariaqarparput.

Naalackersuisut ilinniakkat aalisarnerup iluani ilinniarneqarsinnaasut nunatsinni pilersinneqarnissaat pillugu oqaloqatigiinneq aallartisaruppaat.

Ippassaq aalisarneq pillugu ataatsimiitsitaliarsuaq isumaliutissiissumminik saqqummiussivoq, saqqummiinermi inuiaqatigiit oqallinnissaanut tunngavissamik periarfissaqalersitsivoq. Aalisarneq pillugu oqallinnissaq aggersoq Naalackersuisut qilanaaraat, pisariaqavippormi aalisarnikkut inuussutissarsiteqarnitsinni qanoq pisuussutitta ataatsimoorussatta nunatsinnut inuiaqatigiinnullu iluaqutaaninngortissinnaanera pillugu oqallinnissarput minnerunngitsumillu iliuuseqarnissarput.

Naalakkersuisut aalisarnermut inatsisissamik saqqummiinissaat pissaaq inuiaqatigiinni susassaqtullu akornganni oqallilluartoqareerpat.

Tamannalu naatsorsuutigaarput ukiup tulliani ukiakkut Inatsisartut ataatsimiinneranni piumaartoq. Qularnarpoq kikkut tamarmik iluarisaannik aalajangiisinnaajumaarnissarput, taamaattorli akuutitsinikkut tamatta aalajangernermut toqqammaviit aammalu tunngavilersuutaasunut sunniuteqarsinnaanissarput ingerlanneqassaaq taamaaliornikkut siunertarineqartut aallaavigineqartullu tamatta ilisimassagatsigit.

Nunatsinni inuussutissarsiut pingaarneq, siunissamut nalorninaatsumik qulakkeerinniffigissallugu ataatsimoorfigisariaqarparput.

Aatsitassarsiorneq

Pisuussutigut uumaatsut nunatsinni siuariartortitseqataasinnaapput. Naalakkersuisut aatsitassarsiornerup inuussutissarsiutaanissaa siunniussimavaat, aatsitassarsiornerillu suugaluartulluunniit mingutsitsisarneri eqqarsaatigalugit, mingutsitsinerit minnerpaaffianiinnissaat inuiattullu aatsitassarsiornerikkut ataatsimoorfigisinnaasatta aallunneqarnissaat kissaatigaat.

Sumiluunniimi puinnarluta imersinnaajuartariaqarpugut. Nuniassinnaasariaqarpugut. Aamma avalaannarluta aalisarsinnaasariaqarpugut. Siulittami nuna manna taamak uatsinnut kingornutassiaaraat, kingulitsinnut taamatut aamma kingornunneqarnissaa siunertaralugu.

Inuiaat sinniisussaminnik qinersineranni uranisiortoqannginnissaanik isumaqartut innuttaasut siuttussamittut toqqarpat, tamannattaarlu pillugu nunatsinni uran-imik aatsitassarsiorortoqannginnissaanik inatsimmik naalakkersuisut ukiaq manna siunnersuuteqarpugut.

Aatsitassarsiornerit qinngornernik ulorianartunik uranitalinnik akoqanngitsut aallunneqarnissaat kissaatigaarput. Aatsitassarsiorfiit paaanissamut pisinnaatitsissuteqartut, rubinisorfik, Qaqortorsuarmi aatsitassarsiorfik, kujataani kultisorfik, Moriusani iliminitsumik atortussiaqarniarluni suliniuteqarnerit saffiugassanillu qaqutigoortunik suliniutit illersorneqarsinnaasut ingerlanneqarput. Suliniutillu taamaattut ammaffigineqarlutik.

Nalakkersuisuniit erseqqissaatigissavarput avatangiisinut akisussaassusilimmik Nunatsinni aatsitassarsiorneq tapersorsoratsigu inerisaaqataaffigissallugulu.

Naalakkersuisut ukiuni aggersuni aatsitassanut inatsisitta nutarsarneqarnissaa suliariniarpat. Maanna inatsit pigisarput siammasissorujussuuvoq, tassa aatsitassarsiornermiit angisoorujussuarmit inuup ataatsip annikitsumik ataatsitassarsiorsinnaaneranut tunngasumik inatsit imaqarluni. Ukiup tulliani aatsitassarsiornermut angisuunut taavalu annikitsumik aatsitassarsiornermut tunngasut immikkoortinneqarlutik inatsisiliunneqassapput.

Aatsitassarsiornermut angisuunut innuttaasut pilersaaruteqaqqaarnermiit akuutinneqarnissaat sumiiffinnilu pineqartuni pissarsiaqaatit amerlanerunissaat qulakkeerneqarnissaanik siunertaqartumik inatsisissaq suliarineqassaaq.

Namminersornikkut suliniutivut

Namminersorneq pillugu Inatsit suliniutitsinni tunngavigaarput. Namminersornerlu pillugu Inatsit nunatta namminiilernissaanut periarfissiivoq.

Nunatta akisussaaffiit suli pilersissimangisai pillugit suliniuteqarnermi inuussutissalerinermut oqartussaaffiup nunatsinniilernissaanut suliaq Naalakkersuisut siunnerfigaat.

Sapaatip akunnerata tulliaata naalernerani danskit ministeriunerat naapeqqissavara, naapinneranilu siullermik inuussutissalerinermut oqartussaaffiup suleqatigiissutiginnissaanik oqaluuserisassanngortitsisimallunga.

Naapinnermi upernaq suleqatigiinnerup aammalu nunatta annerusumik illersornissakkut, sullimaniarnermut nunanullu allanut tunngassutilinnut -uagutsinnut tunngasuni toqqaannartumik akuutinneqarlunilu oqartussaaqataanerata annertusarneqarneranut sinaakkutissaq sammissavarputtaaq. Taamaalilluni nunatsinnut attuumassuteqartunut akuutinneqalernissarput toqqammavilerneqassalluni.

Maligassiuineq takutitsilluarnerlu ataatsimoortitsisarput

Ukiaq manna Amerikap nunavittaani nunarsuarmi assammik arsarluni pissartanngorniunnisamut nunatsinni arnat assammik arstartut inuiattut tulluusimaartillutalu ataatsimoortippaatigut. Misigisaq nuanneq, pissatsinnarlunilu.

Unammiat nunarsuarmi pissartanngorniunnernut anngutinngitsuulaaraluarlutik, inuiattut nukimmik tunivaatigut.

Takutippaat maligassiuillutillu, ataatsimoornikkut kivitseqatigiittoqarsinnaasoq.

Takutippaat pikkoriffitik atorlugit, nunarput angusaqartissinnaallugu.

Taamatuttaarlu meerartatsinnut takutippaat, qanoq inuit anguniagaqatigiit akornanni ineriartortoqarsinnaasoq.

Manna iluatsillugu nunatsinni timersortartut, nipilersortartut, qilaatersortartut, erinarsoqatigiit, eqqumiitsuliortut, atuakkiortut, Nakuusaaqqat, atuarfimmi siulersuisuusut, assigiinngitsunik siunertaqarlutik kajumissutiminnik sulillutik peqatigiiffilerisut tamaasa qutsavigerusuppakka.

Illissi tassaavusi pisuussutit nunatsinni nalituut, aamma nunaqqatissinnik sulinersi takuneqarsinnaasoq, meerartavut maligassipasi inuiaqatigiinnuttaaq takutillugu, piginnaasasi atorlugit siunniuteqaqataasoqarsinnaallunilu tunniussaartoqarsinnaasoq.

Taamatuttaaq qiningaaffiup siuliani qinikkatut sulisimasut aammalu Naalakkersuisuusarsimasut tamaasa qutsavigiumavakka, inuimmi kikkugaluartulluunniit nunaminni sapinngisartik tamaat atorlugit, nunatta siuariartornissaanut sulisut nersugassaapput.

Inuiaqatigiinnilu immitsinnut nersualaartarnerput takutittuartaqarparput, meerartatta nalussanngilaat inersimasut oqaloqatigiissinnaallutillu suleqatigiissinnaasut. Maligassiusussaavugummi – siulitta tunniussaart kinguaassatsinnut pitsaanerpaamik ingerlateqqissallugu.

Takorloorummi aanaap aataallu ernutartik isumassoraat. Ilaqutariillu tulaavigilluaraat.

Aamma taamak ippugut inuiaat kalaallit.

Immitsinnut isumassorluarutta. Tulaavigilluarsinnaagutta.

Siunissarput pilersilluassavarput. Avissaartuuffigut qitiutikkunnaarlugit.

Ikiqatigiikkaangatta – Ataatsimoorangatta – sunaluunniit angusinnaalersarparput.

Naligiinneq, toqqissisimaneq ataatsmoornerlu siuariartortitsisarpoq, taamaattumik ukiuni tulluuttuni sisamani suleqatigiilluarnissatsinnut qilanaarpunga. Nunarput inuilu pillugit.

Qujanaq